

UZASADNIENIE

Decyzją z 25 maja 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił R. J. prawa do świadczenia postojowego. Wskazał, że skarżąca nie wykazała 15% spadku przychodów.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiodła wnioskodawczyni, zarzucając w nim, że jej faktyczne przychody za marzec 2020 roku wyniosły 5.750,73 zł, nie zaś 6.970,24 zł, a co za tym idzie, spełnia warunki niezbędne do przyznania świadczenia postojowego.

W odpowiedzi na odwołanie organ podniósł jak w decyzji, zaznaczając ponadto, iż w związku ze sporem co do charakteru kwoty 1.219,51 z tytułu przyznanego odszkodowania za uszkodzenie reklamy (przychód z działalności lub inny przychód) wniósł do Urzędu Skarbowego w O. wniosek o rozstrzygnięcie tej kwestii.

Sąd Okręgowy w Olsztynie w wyroku z 16 marca 2021 r. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał R. J. prawo do świadczenia postojowego.

Sąd Okręgowy ustalił, że R. J. wniosła o przyznanie jej prawa do świadczenia postojowego. W skorygowanym wniosku przychód za luty 2020 roku został określony na 7.949,43 zł, zaś za marzec 2020 roku w kwocie 6.970,24 zł. Decyzją z 25 marca 2020 roku (...) S.A. V. (...) przyznało na rzecz R. J. kwotę 1.219,51 zł netto tytułem odszkodowania za poniesioną szkodę w mieniu. Przychód operacyjny wnioskodawczyni za marzec wyniósł 5.750,73 zł, zaś przychód ogólny (z uwzględnieniem pozostałych przychodów) 6.970,24 zł.

Sąd Okręgowy stwierdził, że spór dotyczył jedynie zakwalifikowania kwoty 1.219,51 zł tytułem odszkodowania do poszczególnej kategorii przychodu. Organ rentowy uważał, że winien być to przychód ogólny, zaś wnioskodawczyni, że przychód kwalifikowany wyłączony z obliczania spadku przychodu ogólnego.

Sąd Okręgowy wskazał, że art. 15zq ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (dalej: ustawa (...)19) świadczenie postojowe przysługuje osobie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, jeżeli:

1. Nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu,
2. Rozpoczęła prowadzenie działalności przed dniem 1 lutego 2020 roku i nie zawiesiła jej prowadzenia,
3. Przychód z prowadzenia działalności w rozumieniu przepisów o PIT uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe był co najmniej 15% niższy od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc.

Sąd Okręgowy stwierdził, że ustawa (...)19 nie definiuje pojęcia przychodu, lecz jest w tym zakresie jest niejednoznaczna, bowiem w wielu miejscach, pomimo tożsamyh rozwiązań (prewencji związanej z bankrutwem przedsiębiorstw) posługuje się zamiennie pojęciem przychodu, przychodu z działalności wytwórczej lub usługowej oraz ostatecznie przychodem ze sprzedaży towarów i usług (tak m.in. art. 15a ust. 4 pkt 4, art. 15gb ust. 1, art. 15zq ustawy).

W ocenie Sądu Okręgowego pomimo tego, iż zgodnie z art. 14 ust. 2 pkt 12 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych za przychód z działalności gospodarczej uznaje się otrzymane odszkodowania za szkody dotyczące składników majątku związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą lub z prowadzeniem działów specjalnych produkcji rolnej, to należy mieć na uwadze wykładnię celowościową związaną z rozwiązaniem przyjętymi w ustawie szczególnych rozwiązaniach związanych z (...) (...)19. Rozwiązania te miały bowiem na celu zapobieganie bankrutwom związanym z przestojami gospodarczymi, a więc niewątpliwie odnosiły się do tych przedsiębiorstw,

które zaprzestały (zaniechały, ograniczyły) działalności operacyjnej, nie zaś działalności gospodarczej w ogóle. Przepisy te należy bowiem bezpośrednio odnosić do treści art. 3 ust. 1 pkt 32 ppkt g) ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, który wskazuje, iż odszkodowania należy zaliczać do kategorii „pozostałych przychodów operacyjnych”, a więc przychodów „związanych pośrednio z działalnością operacyjną jednostki”. Ta więc jednostkowe, pojedyncze zdarzenie, traktowane w kategoriach „innego przychodu”, nie może być kumulowane i może rzutować na określenie przychodu, o którym mowa w 15zq ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

W ocenie Sądu Okręgowego nieścisłość zawarta w ustawie wynika jedynie z zaniedbania ustawodawcy, bowiem ratio legis przepisów jednoznacznie wskazuje, iż za „przychód” winien być traktowany „przychód operacyjny”, nie zaś „pozostały przychód”.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł organ rentowy. Wyrok zaskarżył w całości. Zarzucił naruszenie art. 15zq ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. 2020.374) w brzmieniu obowiązującym na dzień wydania decyzji, poprzez jego błędną wykładnię i uznanie, że skarżąca mimo wykazanego we wniosku złożonym w kwietniu 2020 r. przychodu w wysokości 7949,43 zł za luty 2020 r. i przychodu w wysokości 6970,24 zł za marzec 2020 r. spełnia warunki do przyznania prawa do świadczenia postojowego, podczas gdy nie nastąpił spadek przychodu o 15%.

Wskazując na powyższe organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

R. J. w odpowiedzi na apelację wniosła o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Okoliczności faktyczne nie były kwestionowane, znajdują też należyte oparcie w materiale sprawy, dlatego Sąd Apelacyjny przyjął za własne ustalenia sądu pierwszej instancji

Kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy ma pojęcie przychodu.

Art. 15zq ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji <Dz.U.2021.2095 t.j.> (dalej jako „ustawa o (...)” odwołuje się do „przychodu z prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych”.

W myśl art. 14 ust. 1 w zw. z art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych <Dz.U.2021.1128 t.j.> (dalej jako „ustawa o PIT”) za przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej, uważa się kwoty należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane, po wyłączeniu wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont. Natomiast stosownie do art. 14 ust. 2 pkt 12 ustawy o PIT przychodem z działalności gospodarczej są również otrzymane odszkodowania za szkody dotyczące składników majątku związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą lub z prowadzeniem działów specjalnych produkcji rolnej.

Wyżej wymienione przepisy jednoznacznie określają pojęcie przychodu w zakresie niezbędnym do rozstrzygnięcia sprawy. Nie ma potrzeby odwoływania się do pojęcia przychodu ogólnego i operacyjnego. W świetle art. 14 ust. 2 pkt 12 ustawy o PIT nie budzi wątpliwości, że przychodem z działalności gospodarczej są również otrzymane odszkodowania za szkody dotyczące składników majątku związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Wobec tak jednoznacznego ujęcia nie jest właściwe odwoływanie się do wykładni celowościowej. Niewątpliwie ustawa o (...) miała na celu pomoc przedsiębiorcom, lecz zarazem ustaliła warunki otrzymania tej pomocy oraz odwołała się wprost do rozumienia pojęcia przychodu określonego w ustawie o PIT. Jedynie gdyby przepisy prawa wskazywały,

że - w określonej sytuacji - odszkodowanie nie stanowi przychodu mogłoby to umożliwić przyznanie oświadczenia postojowego w niniejszej sprawie. Takim przepisem nie jest art. 3 ustawy o rachunkowości.

W niniejszej sprawie mógłby mieć natomiast zastosowanie art. 14 ust. 3 pkt 3a ustawy o PIT. Zgodnie z tym przepisem do przychodów, o których mowa w ust. 1 i 2, nie zalicza się zwróconych innych wydatków niezaliczonych do kosztów uzyskania przychodów. Innymi słowy gdyby wnioskodawczyni poniosła wydatki na naprawienie szkody i tych wydatków nie zaliczyła do kosztów uzyskania przychodów, to wówczas odszkodowanie (jako zwrócone wydatki) nie zaliczało by się do przychodów.

Sąd Apelacyjny w piśmie z 11 sierpnia 2021 r. (doręczonym 16.08.2021 r.) zobowiązał R. J. przedstawienia w terminie 14 dni informacji:

- czy naprawiła uszkodzona reklamę,
- czy poniosła wydatki związane z naprawą i w jakiej kwocie,
- czy wydatki poniosła przed uzyskaniem odszkodowania, czy po jego uzyskaniu,
- czy wydatki na naprawę zaliczyła do kosztów uzyskania przychodów.

Sąd zobowiązał też do przedłożenia dokumentów poświadczających powyższe okoliczności.

Wnioskodawczyni nie zajęła stanowiska co do kwestii wskazanych w piśmie z 11 sierpnia 2022 r. W konsekwencji brak jest dowodów na okoliczność, że poniosła ona wydatki na naprawienie szkody. Odszkodowania nie można uznać zatem, za zwrot wydatków i prowadzi to do wniosku, że zalicza się ono do przychodów.

Z tego względu na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzeczono jak w wyroku.

Sławomir Bagiński